

BOLESNI GLUHI - IZGUBLJENI U NAŠEM ZDRAVSTVU...

***Ovaj je tekst napisan prije tridesetak godina, ali još uvijek djeluje "svježe"...
Neugodnosti kakve se u njemu opisuju doživljavamo i danas...
Pročitajmo ga i - nasmijmo se! Usprkos svima i svemu - ipak smo još živi!***

Dok sam bio samo gluhi i zdrav ljutio sam se na svoje gluhe prijatelje: »Što se, molim vas, vučete okolo s tom gripom i liječite rakijom - hajdete doktoru!« »Zašto ste svi vi, gluhi, bezubi? - Ta imate zubara i socijalno!« Činilo mi se tada da smo mi gluhi neki nemarni narod, koji ne želi uživati u blagodatima suvremene zdravstvene službe.

Sada pak, kad je i mene uhvatila bolest, bolje shvaćam stvari i umjesto što se čudim zašto gluhi ne idu liječniku - ja se pitam, kako to da ipak ima i takvih koji idu... Jer možda bi im bilo pametnije da liječenje prepuste prirodi, ženi ili punici. Pa gutaju aspirine bez recepta, piju čajeve i slušaju savjete svih baba (koje, za divno čudo, u ovoj situaciji one neumomo daju, ne osvrćući se na teškoće u komuniciranju!). Možda će gluhi na taj način ozdraviti, možda i neće, ali jednake šanse imaju i kad pođu liječniku. Babe će čovjeku možda dati krivi lijek, ali će ga pravilno uputiti, kako ga treba uzimati. Kod liječnika dobit će pravi lijek, ali veliki su izgledi da će krivo razumjeti upute o uzimanju. Rezultati u oba slučaja mogu biti podjednaki - ali kod babljeg liječenja otpadaju sve muke, neugodnosti, čekanje i nerviranje, što neizbježno čeka svakoga tko odluči obrati se službenoj medicini.

Čekaonica - mali pakao za gluhe

Mene je majka priroda demutizirala prije nego sam stupio u zajednicu gluhih, zato sam u malo boljem položaju od onih svojih prijatelja koje su, malo manje uspješno, demutizirali njihovi nastavnici. Zbog toga sam, kad me zabolio bubreg a bablji savjeti nisu pomogli (»Vrč s dvije litre vrelog čaja pod pazuhom, pij, hodaj i skakući - kamenac će već izaći!«), s mnogo hrabrosti i optimizma prekoračio prag ambulante.

Knjižicu sam stavio na hrpu i čekao. Kad je sestra poput vjetra jednim zamahom sve knjižice pokupila i otrčala u ambulantu, ja nisam stigao (ili možda nisam htio?) došepati do nje i objasniti joj da pozivanje neće imati učinka, kakogod jakim ili milozvučnim glasom bilo obavljeno.

Ova moja sporost imala je posljedice koje bih najradije prekrpio velom diskretne šutnje. S napregnutom pozornošću pokušavao sam s usana pacijenata koji su izlazili iz ordinacije pročitati svoje ime (doktor je, naime, izmislio "štafetni" način pozivanja, tako da pacijent koji izlazi pozove sljedećeg). Sudarih se jednom na vratima s nekom bakom, čije prezime na usnama jako slično mome,

ali se poštiđeno moradoh povući; zamolih zatim tihim glasom jednog mladića, da mi kaže kad moje ime prozovu. Na nevolju, on je prije mene pozvan i zatim otišao. Jedan djed, kojega sam isto zamolio očito je zaboravio kako se zovem... Kad mi je postalo jasno da ulaze ljudi koji su došli poslije mene, progurah se u ambulantu i ne dozvolivši da me izbace strogo uperenim prstom prema vratima, počeh se buniti što čekam preko tri sata. Tada sam, naravno, doznao da su me već pozivali. Od muke zaboravih svoju bolest i bolove i to je bila jedina svijetla točka u ovoj patnji.

Zakleh se da ću ubuduće učiniti sve što je u mojoj moći: zaljepiti na zdravstvenu knjižicu svoju fotografiju s velikim crvenim natpisom »GLUH«; doći u čekaonicu s transparentom s jednakim natpisom (ideju mi je dao ovaj crtež iz engleskog časopisa za gluhe, koji pokazuje internacionalnost ovog problema i činjenicu da čak i hladnokrvne Engleze napušta strpljenje u ovakvoj situaciji!); doći u ambulantu pol sata prije otvaranja ili pol sata prije zatvaranja, da mi bude jasno kako sam prvi ili posljednji na redu.

U ordinaciji sve je bilo dobro: moj doktor, kao i gotovo svi doktori koje sam kasnije sretao, govorio je tako polako i razgovijetno da sam gotovo odlučio istražiti koji profesor na medicinskom fakultetu upućuje mlade medicinare kako valja razgovarati s gluhima (da bih mu preporučio da prijeđe na defektologiju, gdje očito nisu imali sreće naći takve ljude!).

Sa sestrom je bilo malo teže - nisam je razumio, a mršavo iskustvo ostavilo me više puta na cjedilu. Na primjer, kad mi se približila s injekcijom zasukao sam rukav, umjesto da učinim nešto drugo; tri puta sam joj ponovio da radim u odboru tom i tom Saveza osoba ostećena sluha Socijalističke republike Hrvatske. Gledala me bijelo i na kraju sam odustao i rekao: »Pišite: Savez gluhih!« To je shvatila.

U bolnici: zburjen u moru bijelih kuta

Kada sam, zahvaljujući bubregu, dospio u bolnicu, vidio sam da su sestre često problem.

Već prvog jutra jedna mi je na ormarić tutnula dvije hrpice bijelih tableta i promrmljala nekakvu uputu. Zamolih je da ponovi, rekavši da sam gluhi. Namrštila se i ponovo nešto promrmljala pa strugnula iz sobe prije nego sam je uspio uhvatiti za rukav. Od svega sam razumio

samo: ...»odmah uzeti!« Da, ali zar samo jednu tabletu ili cijelu hrpicu? I koju hrpicu, onu s tri ili onu s pet tableta? - Dok sam tjeskobno razmišljao pojavila se druga sestra, ali ona nije znala ništa o lijekovima - a ja nisam znao da ona i nije sestra, već čistačica (nevolja je što su sve u bijelom, a ne nose epolete s oznakama činova!). Skupih svu hrabrost i progutah manju hrpicu. Još uvijek ne znam je li to bilo po uputi ili ne. Doza u svakom slučaju nije bila ubitačna, a hitronogu i nervoznu sestru daljnja tri dana nisam ni vidio. Umjesto nje prodefiliralo je kraj mog kreveta njih petnaestak. Sve u bijelom, sve slične, užurbane, navijene kao automati. Jedna s toplomjerom, druga s injekcijom, treća sa spravom za mjerenje tlaka... Svaka znade svoj zadatak, a nijedna ne zna ništa ni o tebi ni o tvojoj bolesti, pa na svaki upit odgovara: »Pitajte doktora!«

A doktora je bilo oko tucet. Svakoga od njih viđao sam jednom u pet dana i u takvoj situaciji izgledalo je logičnijim da ja njega informiram u kakvom sam stanju, umjesto da on meni objašnjava što mi je. U svečanoj atmosferi glavne vizite, kad se čovjek osjeća tako malenim među kapacitetima u bijelim ogrtačima, nije vrijeme za razgovor s gluhima - i mogao sam biti sretan ako me »glavni« potapšao po nožnim prstima i rekao: »Dobro je!«. Nakon njihova odlaska pokušavao sam od susjeda ispitati što doktori kažu, ili bih se iz bilješki na bolesničkom kartonu nastojao otkriti što smjeraju sa mnom, uz mučno traženje davnih ostataka nikad naučenog latinskog po zakucima mozga. Bilo kako mu drago, ja sam na kraju bolnicu napustio bez bolova i - bez dijagnoze!

Amo – tamo po bijelim hodnicima...

Zaredale su, međutim, nove kontrole i pretrage po raznim bolnicama, dispanzerima, laboratorijima i ambulantom... Oboružah se znanjem pročitavši pola medicinske enciklopedije. Postadoh oprezan kao hrt, nastojeći predusresti sve neprilike i neugodnosti. Sa širokim smiješkom objašnjavao sam u svakoj novoj ambulanti da sam gluhi, da mi treba govoriti polaganije i tako dalje... Negdje su na to širili ruke i dizali oči k nebu s izrazom neizrecive patnje i rezignacije, drugdje promrmjali nešto u bradu, gdje-gdje se ljubazno nasmiješili i obećali pomoć - a na par mjesta čak su me pozvali prije reda.

S jednim sam se doktorom dapače dobro upoznao i ugodno časkao. Kad sam po treći put došao u njegovu ambulantu on me već u čekaonici zapazio i pitao za zdravlje! Dok je pozivao pacijente ja sam se zadovoljno smiješio: ovdje zaista ne trebam nositi transparent da sam gluhi! Ali par sati kasnije, kad sam primijetio da nove pridošlice ulaze prije mene, počeo sam se nervirati i znojiti. Aha... sad mi je jasno zašto je moj »znanac« doktor prije jednog sata onoliko izvikivao jedno ime, pa zavirivao čak i u vanjski hodnik. dok sam ja nevino stajao pred njime i smiješio se!

S drugim doktorom bilo je muke da mu objasnim kako u mraku sobe s rendgenom nije moguće čitati s usana. S rendgenskim tehničarima, koji su se hvatali za glavu pred teškim problemom kako da mi iz svoje kabine doviknu kada trebam udahnuti ili izdahnuti u momentu snimanja, također je trebalo dogovarati se i učiti ih kako valja raditi s tako nezgodnim pacijentom koji je gluhi. Sa znanjem iz enciklopedije počeo sam sve bolje shvaćati recepte, uputnice i procedure. Ali uzalud: opet je bilo hodanja, nesporazumaka, čekanja na krivom i pravom mjestu. Mnogo puta sam bio preskočen, mnogo puta zaskočen, katkada protežiran, ali još češće ignoriran... U jednoj bolnici čitav sat sam isprobavao svoju fizičku kondiciju idući po krivim ili krivo shvaćenim uputama ljudi u bijelom iz zgrade u zgradu, s kata na kat, od laboratorija u laboratorij - dok konačno nisam stigao na pravo mjesto, gdje su upravo vješali natpis na vratima: »Danas više ne primamo!.. Prokleo sam tada svoj ponos, potražio rodicu koja radi u toj bolnici - i sutradan sam, zahvaljujući toj vezi, u pola sata obavio sve pretrage. Bilo bi svakako dobro kad bi svaki gluhi u svakoj bolnici imao neku rodicu ili tetku!

Čuvajte zdravlje!

Ovaj savjet bih dao svim gluhima. Jer gluhi čovjek kada oboli izlaže se trostrukom riziku: 1) da umre od bolesti, 2) da umre od lijeka koji uzima po uputi koju nije dobro čuo i 3) da u toku obilaženja ambulanti i uspješnog liječenja jetara ili bubrega doživi živčani slom pa dospije na psihijatriju.

Ja sam se, ako vas zanima, zasad izvukao od prve dvije nevolje - a što se tiče one treće, još nisam sasvim siguran. Zabrinjava me što je urednik, kad je pročitao ovaj moj članak zabrinuto zapitao: »Slušaj, a je li s tobom sve u redu?

"SURDULO" (Ž.)